

2^{ро} издание на eReNet накратко – Възможностите на устойчивия енергиен пазар в Европа за инвестиции и работни места Асеновград, България

Европа и конюнктурата

Понастоящем Европа е изправена пред криза, която има влияние над всеки сектор. Конкурентоспособността също среща трудности и необходимостта от квалифицирани човешки ресурси в различни сфери като науката, технологиите и инженерството е по-важна от всякога. Затова, с цел да се повиши заетостта, едно от основните предизвикателства пред Европа е да се свържат уменията на работниците с изискванията на работодателя, за да се възстанови растежа и избегне безработицата във важни сектори като здравеопазването, науката и компаниите в сектора на “зелената икономика”.

Целите на Европа до 2020 г: Заетост

Стратегията на Европа до 2020 г. има пет основни цели, между които е заетостта. Целта, която трябва да бъде осъществена до 2020 г, отнасяща се до всички държави членки, е да се повиши нивото на заетостта до 75% при мъже и жени между 20 и 64 години.

В стратегията на Европа до 2020г, също са определени някои важни инициативи, целящи да постигнат интелигентен, устойчив и приобщаващ растеж. Две от тези инициативи са директно свързани с приобщаващия растеж и следователно заетостта. Тези инициативи са “План за нови умения и работни места” и “Европейска платформа срещу бедността”. Основната цел на този план е, освен нивото на заетост от 75%, да се намали нивото на ранното напускане на училище до 10% и поне 40% от младежите да бъдат с висше образование или еквивалентно професионално образование, както и поне 20 милиона души по-малко да са застрашени от бедност.

Предложените действия в този план са свързани с подобряване условията за създаване на работни места, осигуряване на добри работни условия, подобряване на гъвкавостта и сигурността на пазара на труда, осъществяване на общо 13 действия, целящи понижаване на нивата на безработицата.

“Зелени” и “Бели” възможности за заетост

Най-обещаващите източници за създаване на бъдещи нови работни места са определени от Европейската комисия като “Бели” и “Зелени” работни места. “Зелените” са свързани с чисти и енергийно ефективни технологии, а “Белите” със здравеопазването и социалните грижи.

Възникването на “Зелени” работни места е във време, когато промяна към устойчиво развитие и по-зелена икономика са изключително необходими. Тази концепция интегрира прехода към устойчиви компании, работни места и пазари. Затова “Зелените” работни места допринасят за редуциране на консумацията на електроенергия и ресурси, ограничават парниковите емисии,

свеждат до минимум отпадъчните остатъци и замърсяването, както и допринасят за защитаването и възстановяването на екосистемите.

Белите работни места са тези в здравеопазването и социалния сектор. Очаква се, че секторът ще се развие, а застаряващото население и появата на различни и иновативни начини за лечение ще осигурят защита на тези, които се нуждаят.

Тези работни места включват хора, работещи в болници, жилищни и социални грижи, ветеринари, стоматолози и хора, работещи с деца.

Заетост и образование в Европа

Световната финансова криза оставя своя отпечатък върху пазара на труда в България. От 2008 г. безработицата постоянно нараства. За първата половина на 2012 г. нивото на безработицата е достигнало стойност от 12.6%, със средна стойност за ЕС за първото тримесечие на 2012 г. – 10.6%. Без значение от тенденциите, има изключително много текущи проекти за увеличаване на квалификацията и придобиването на умения.

Инвестиране във възобновяема енергия и енергийна ефективност в Европа

Основни цели на Европа, отразени в комуникациите на Европейската комисия и директивите са фокусирани върху възобновяемата енергия. Инвестициите във възобновяема енергия допринасят за разнообразяването на енергийните доставки. Също както е цитирано и в Европейската комуникация от юни 2012 г.: “Силен растеж във възобновяемите източници до 2030 г. може да доведе до над 3 милиона работни места” и поддържане на лидерството на Европа в тази сфера.

Въпреки това, с конюнктурата в Европа, спомената по-рано, има намаляване във възможността за инвестиции в енергийния сектор. Затова, в либерализираните енергийни пазари, тези инвестиции зависят от частния сектор и от държавната политиката за възобновяеми източници. България все още няма напълно либерализиран енергиен пазар, но вече са осъществени стъпки към реализиране на този процес.

Достъпно финансиране в областта на възобновяемата енергия и енергийната ефективност в България

Фонд Енергийна Ефективност и възобновяеми източници (ФЕЕВИ)

Фондът осигурява ниско лихвени заеми, най-вече за проекти по енергийна ефективност. Проектите на стойност от BGN 30 000 до BGN 3 000 000 с възвръщателен период до 5 години са подходящи за финансиране.

Първоначалният финансов ресурс на фонда беше осигурен от Международната банка за възстановяване и развитие, от Българското и Австрийското правителство и частни дарители. Чрез новия закон за възобновяемата енергия, фондът е преименуван на Фонд енергийна ефективност и възобновяеми източници.

Общо 29 проекта по енергийна ефективност са финансирани през 2009 г. чрез заем или финансови гаранции на фонда. Очакваните годишни енергийни спестявания постигнати чрез Осъществяването на проекти, подобряващи енергийната ефективност в индустриалния сектор са както следва:

- електроенергия: 777.27 GWh/годишно;
- отопление: 247.25 GWh/годишно;
- крайни енергийни икономии: 1 024.52 GWh/годишно.

През 2010 г., 10 проекта на стойност BGN 3.9 милиона лева са осъществени по ESCO схемата за финансиране.

Кредитна линия за енергийна ефективност и възобновяеми енергийни източници (КЛЕЕВЕИ)

Тази възможност стартира през 2004 г. чрез Европейската банка за възстановяване и развитие в тясна връзка с Министерство на енергетиката и енергийните ресурси, за да осигури подкрепа за осъществяването на проекти по енергийна ефективност и малки ВЕИ проекти в частни индустриални предприятия. За да бъдат приети, е необходимо проектите да отговарят на националното законодателство за околната среда и защита. Официално, програмата е завършена през юни 2012 г., но се очаква да бъде удължена до средата на 2013 г.

Откакто тази възможност съществува от 2004 г. до август 2010 г., заеми от EUR 104 милиона и грантове на стойност EUR 18 милиона са отпуснати за 203 проекта за устойчива енергия. Подпомагащи грантове от 15% до 20% от стойността на заема са осигурени за длъжници, ако проектите са били успешно завършени. Кандидатстващите също са получили безплатни консултантски услуги. Проекти в следните области бяха подкрепени:

- нови ВЕЦ с инсталирана мощност до 10 MW;
- нови и стари ветрогенератори с мощност до 5 MW;
- инсталации, произвеждащи електричество от биомаса с инсталирана мощност до 5 MW;
- топлинни централи, използващи биомаса с топлинна мощност, надхвърляща 10 MWth, като е необходима специална оторизация от ЕБВР;
- соларни инсталации за производство на топлина;
- геотермични инсталации;
- инсталации за био-газ.

Кредитна линия за енергийна ефективност в бита (КЛЕЕБ)

Европейската банка за възстановяване и развитие осигурява заеми на домакинства и асоциации на собственици за осъществяването на проекти по енергийна ефективност и ВЕИ чрез мрежа от участващите банки. В добавка към заемите, тази линия осигурява безплатна техническа помощ и грантове до 35% от стойността на заема. Линията ще бъде удължена до 31 юли 2014 г.

Програма за енергийна ефективност (ПЕЕ) на Европейската инвестиционна банка и Международен фонд Козлодуй

Програмата цели да подобри енергийната ефективност и да насърчи развитието на възобновяемата енергия в България и е главно насочена към общини и други публични сгради. Програмата комбинира ниско-лихвени заеми от Европейската инвестиционна банка, грантове от фонд „Козлодуй“ (20 % от стойността на заема при инвестиции във възобновяема енергия) и безплатна техническа помощ. Заемите са осигурен от участващите банки.

Проекти за изграждането на малки комбинирани централи за производство на топлина чрез ВЕИ, ветрогенератори, фотоволтаични системи и термални слънчеви колектори, водни и геотермични централи са подходящи за финансиране от програмата.